

De Balans

Jaargang 33 nummer 2

**Namens de redactie prettige kerstdagen
en een voorspoedig 2012 toegewenst**

Het was de avond van het kersttoernooi. Een glitterbol in Zaal Dijckzicht hing als een stralende ster aan het plafond. Onder de glitterbol stond een schaakbord met een koning, een dame en een looper. De koning en dame hielden elkaar innig vast en keken vertederd naar het lopertje op het witte veld naast hen. Het was koud, maar dat deed hen niet. Ze waren warm van geluk. Van alle planken in de materiaalkast klommen ondertussen stukken naar beneden, gelokt door het feeëriek licht en de muziek die hen van de bar als trompetgeluid tegemoet schalde. Met zich mee namen ze notatie formulieren, bierviltjes en een schaakklok.

Want met kostbare geschenken wilden ze het lopertje en zijn blijde ouders overladen. Na een lange tocht door de speelzaal kwamen ze aan bij het bord onder de lichtstraal. Ze maakten een knieval op de witte en zwarte velden en wisten dat een nieuwe tijd gekomen was.

TJ

Het puntje op de

Taco Jansonius

Na 15 ronden hebben we een heuse winterkampioen: **Jan Prins**. Het zal 'm in de kleur van z'n haar zitten. Of toch gewoon zijn indrukwekkende opmars na een zeperd in de eerste ronde? Koploper na 7 ronden **Majnu Michaud** kon zijn droomstart niet continueren en zakte tijdelijk weg naar een 7^e plek. Inmiddels heeft hij de weg omhoog teruggevonden en staat nummer 2. Gaan hij en Jan in het nieuwe jaar uitmaken wie clubkampioen wordt?

Dat kan, maar in China wordt inmiddels ook stevig gewed op twee sterke nieuwe Rode Lopers: **Henk van Dissel** en **Seth van der Vegt**. Henk is zijn 100%-score kwijt (hij kwam tot 5 uit 5), maar staat wel 'gewoon' 8^e. Seth stapte wat later in en staat nu nog 12^e, maar zijn 5,5 uit 6 belooft veel. In de top van de ranglijst vallen verder de prima plekken van **Victor van Bergenhenegouwen**, **Jaap Kamminga** en **Peter Das** op. Vigerend clubkampioen **Olger van Dijk** schuift langzaam omhoog en staat nu op plek 11. Hij zag een hogere positie voorlopig de grond ingeboord door een nederlaag tegen Majnu in de 14^e ronde.

Rekenfouten

De huidige nummers 1 en 2 troffen elkaar in de 8^e ronde. Majnu: 'Ik mocht, na een paar valse starten in de indeling, toch nog tegen Jan. Ik kwam goed uit de opening, maar ik maakte wat rekenfouten waardoor ik verkeerde beslissingen nam. Jan speelde zoals gewoonlijk secuur en won. Mijn eerste nederlaag van dit seizoen.' **Chris Lutz** maakte diezelfde ronde ook fouten maar rekende goed: 'Ik mocht spelen tegen Abderrahim. Op zet 10 dacht ik van: 'hé, ik kan een pionnetje winnen.' Ik kreeg er zelfs twee. Toen viel een stuk van mij van het bord. Oeps, dat had ik niet voorzien. Ik kreeg er wel een pion voor terug, dat dan weer wel. In het totaal had ik dus drie pionnen voor een stuk. Dat bleek in het eindspel voldoende voor de winst. Eén en ander leidde tot een minieme stijging op de ranglijst.'

Dying seconds

In de 10e ronde vocht **Jos Heesen** een ouderwets robbertje met **Hans Bernink**. Jos over dit duel: 'Hans B. en ik speelden (net als twee weken geleden) opnieuw tegen elkaar, maar nu voor de beker. Het werd een waanzinnige partij.'

Na 10 zetten dacht ik: het is uit, ik ga hem mat zetten. Na 60 zetten (met nog 2 minuten voor mij tegen 30 voor Hans) dacht ik: het is uit, ik word mat gezet. Uiteindelijk was het in de dying seconds toch Hans die mat gezet werd...'

In de 13^e ronde was er ook opwinding. Ditmaal door de grote drukte die avond. W.i. **Henk van Lingen** daarover: 'Het was lekker volle bak door externe wedstrijd en bezoek Damrakkers. De partij tussen John en Hans N. vond ongeveer in de deuropening plaats, waar de heren onverstoorbaar hun partij speelden.' Direct daarnaast zaten **Kees Volkers** en **Klaas van der Horst** voor hun bekerpartij. Bekerhouder Klaas won die partij.

Kees had toen tijd de topwedstrijd Henk Dissel-Jan Prins te volgen: 'Toen Jan hard 'SSSHHHH' en 'Koppen dicht!' begon te roepen stond-ie duidelijk niet goed. Maar Henk Dizz is blijkbaar geen eindspelkunstenaar, want hij verloor.' Henk zelf: 'Jan stond inderdaad zeer slecht. Op een gegeven moment kon ik tot twee maal toe een stuk winnen. Rond zet 35 ging ik een toreneindspel met 2 pluspionnen in.

Gewonnen was het niet, maar zoals ik het mishandelde was vreselijk. De

vorm is momenteel ver, heel ver weg. Jan zat beter in de partij.'

Analyse

Een interessante ontwikkeling op het forum is het veelvuldig opduiken van volledige partijen en vooral: analyse daarvan. Majnu heeft daarin een trend gezet die steeds meer nagevolgd wordt.

Timo Können is een *grand projet* begonnen door alle analyses van anderen uitgebreid te opiniëren, wat geregeld tot weerspraak en verdieping leidt. Om een voorbeeld te geven de eerdergenoemde partij tussen [REDACTED] en [REDACTED]. Ook interessant door het hierboven beschreven verloop: iemand staat goed, zo niet gewonnen tegen Jan – en verliest. Een typisch Rode Loper-thema.

[REDACTED] – [REDACTED]

interne, 1 december 2011, analyse

[REDACTED]

1.d4 d5 2.Pf3 c6 3.c4 dxc4

Dit kwam als een verrassing. Ik verwachtte een Slavische partij, maar het wordt een aangenomen damegambiet.

4.e4 b5 5.b3

Nauwkeuriger is de damevleugel te ondermijnen met 5.a4. De 15e wereldkampioen rekende in de volgende simultaanpartij vlot af met zijn tegenstander 5...Pf6 (5...a6 en nu wel 6. b3) 6.e5 Pd5 7.axb5 cxb5 8.b3 Dc7 9.Pa3 Da5+ 10.Ld2 c3 11.Lxb5+ Pd7 12.0-0 cxd2 13.Pc6 Tb8 14.Pc4 Dd8 15.Lxd5 e6 16.Lc6 1-0 Anand,V (2801)-Martin Manzano,A (1970)/Benidorm 2007.

5... cxb3 6.Dxb3 e6 7.Pc3 Pf6 8.Le2 een bescheiden voortzetting; actiever is 8.e5 of 8.Ld3

8... a5 Deze zet verraste me; zwart koerst aan op een pluspion op de damevleugel.

9.0-0 a4

Interessant is 9...b4 10.e5 Pd5 11.Lg5 en hier kan zwart overwegen zijn dame te geven met 11...Pc3 (beter is 11...Le7). Na 12.Lxd8 Pxe2+ 13.Kh1 Kxd8 werken de zwarte stukken niet goed samen; bijv. 14.Pg5 Ta7 15.De3 Pc3 16.d5 en wit staat veel beter.

10.Dc2 Le7 11.d5

gebaseerd op een misrekening. Alsnog 11.Ld3 was sterker omdat zwart nog niet kan rokeren.

11... exd5 12.exd5 b4

Deze zet had ik gemist. Ik dacht aan

12...Pxd5 13.Td1 met de dreiging Lxb5; maar ook hier valt het tegen voor wit, na 13...Le6 14.Lxb5 cxb5 15.Pxd5 Lxd5 16.Df5 g6 17.Dxd5 Dxd5 18. Txd5 b4 is het zwart die voordeel heeft; juist in een stelling als deze blijkt het nadeel van het nalaten van een wit a4.

13.Pxa4

Het alternatief bestond uit 13.d6

13... Pxd5

Het paard staat hier ijzersterk

14.Lb2 0-0

dreigt ...Da5

15.Pc5

met de bedoeling het paard naar e4 om te spelen. Beter was wellicht 15.a3 bxa3 16.Lxa3 Lxa3 17.Txa3 maar dan had wit afstand moeten doen van zijn loper op de lange diagonaal.

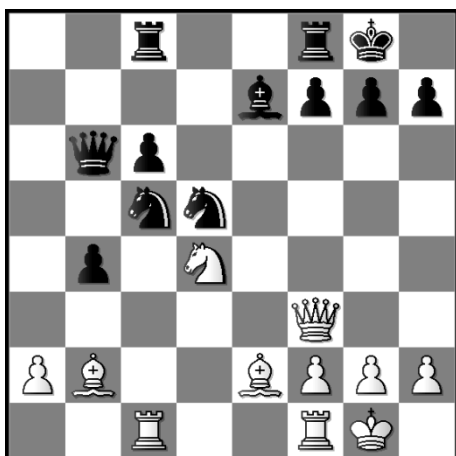
15...Pa6 16.Pe4 Lf5

Een eerste onnauwkeurigheid van zwart; de loper kan zich niet handhaven. Beter was 16...Db6 met groot voordeel.

17.Pd4 Lxe4 18.Dxe4 Pc5 19.Df3

met een half oog op c6 gericht; voor het overige loerend naar de koningsvleugel.

19...Tc8 20.Tac1 Db6??

Na afloop was zwart hier zeer ontevreden over, op zijn gezag voorzie ik de zet van een dubbel vraagteken. Het voordeel gaat nu over naar wit. zwarts voorstel was 20...Dd7 met de bedoeling 21.Pf5 Pe6. De combinatie 22.Txc6 Txc6 23.Dxd5 Dxd5 24.Pxe7+ Kh8 25.Pxd5 faalt op 25... Tc2 zoals zwart na de partij liet zien.

21.Pf5

Niet alleen met aanval op g7 maar er dreigt ook ruil op e7 gevolgd door Ld4 met stukwinst. Dit laatste ontging ons beiden!

21...f6

Dit had eenvoudig moeten verliezen (...). Andere zetten zijn 21...Lf6 22.Lxf6 Pxf6 23.Pe7+ met kwaliteitswinst; en 21...Pe6 22.Dg3 (22.Dxd5 cxd5 23.Pxe7+ Kh8 24.Txc8 Txc8 25.Pxc8 Da5 en wit moet eerst zijn a-pion dekken voordat hij zelf iets kan ondernemen) 22...Lf6 23.Lxf6 Pxf6 24.Pe7+ wederom met kwaliteitswinst.

22.Lc4

geeft niets weg – maar het door beiden gemiste 22.Pxe7+ Pxe7 23.Ld4 had simpel een stuk gewonnen...

22...Dd8 23.Tfe1 Tf7 24.Dg4

de witte aanval is oppermachtig

24... Kf8 25.Lxd5

dit leek me de eenvoudigste weg naar het volle punt.

25...cxd5 26.Pxe7 Txe7 27.Txe7 Kxe7 28.Dxg7+

Deze stelling had ik gezien toen ik Dg4 speelde. De afwikkeling 28.Dxb4 Dd6 29.La3 Kf7 30. Txc5 Txc5 31.Dxc5 met wederom stukwinst kwam niet in me op, na 31...De5 32.g3 heeft zwart weinig meer te hopen.

28...Kd6 29.Lxf6 De8 30.Dg3+

beter direct 30.Dxh7

30...Kd7 31.Td1

Ziet er voor mijn gevoel logisch uit; sterker evenwel is de toren op de c-lijn te houden (of opnieuw 31.Dh3+ Kd6 32.Dh7).

31... Kc6 32.Df3 De6 33.Ld4 Te8

Nu de toren van de c-lijn is kan zwart zijn toren activeren.

34.h3 De4 35.Dxe4

In de veronderstelling een gewonnen eindspel over te houden ruilt wit de dames.

Maar omdat zwarts koning nog steeds gevaar loopt was het veel beter geweest de dames op het bord te houden (35.Df7 met de dreiging ...Da7 was heel wat sterker geweest).

35...Pxe4 36.Tc1+ Kb5 37.Tc7 Ta8
valt de a-pion aan waarna zwart weer volop meedoet

**38.f3 Pc3 39.Tc5+ Ka4 40.Lxc3
bxc3 41.Txc3 Kb4**

Dit is het beste wat zwart uit de partij heeft weten te halen na zijn rampzalige 20ste zet: een toreneindspel met twee minuspionnen. Wel is zwarts koning actiever en heeft hij een troef in zijn d-pion.

42.Td3

Het begin van een verkeerd (passief) plan. Het actieve 42.Tc7 verdiende de voorkeur.

42...Kc4 43.Td2

Dit was mijn bedoeling: a2 gedekt en de d-pion gestopt, nu nog even mijn koning erbij: onnozelaar!

43...d4 44.Kf1

mist (waarschijnlijk)de laatste kans op remise. De toren moest alsnog geactiveerd worden: 44. Tc2+ Kd3 45.Tc7 Ke2 46.Txh7 d3 47.h4 d2 48.Te7+ Kd1 49.Tc7 Td8 50.Kf1 (50.Kf2 Tc8 51.Txc8 pat!) 50...Tc8 51.Txc8 pat! Of 51.Td7 en ondanks zijn 4-pionnen moet wit nauwkeurig

spelen om remise te bereiken 51...Kc1 52.h5 d1D+ 53.Txd1+ Kxd1 54.g4 Kd2 55.Kf2 Th8 56.Kg3 Ke3 57.a4 Th6 58.a5 Tf6 59.a6 Txa6 60.g5 met theoretische remise.

**44... d3 45.Ke1 Tb8 46.a4 Kc3
47.a5 Tb5 48.Ta2**

dit verliest onmiddellijk. Wellicht bood 48.f4 nog kansen op een halfje; helemaal zeker ben ik niet...

48...Txa5 49.Td1 Ta2 (49...Kc2 50.Td2+ Kc3 51.Td1) 50.Tc1+ Tc2 51.Ta1 en wit heeft zijn toren weer geactiveerd 51...Txg2 52.Ta3+ Kd4 53.Ta7 en Fritz geeft dit als remise. Wellicht heeft zwart een betere voortzetting na 48.f4.

48...Tb1+ 49.Kf2 d2 (0-1)

en opgegeven; van de witte pionnen gaat geen kracht uit. Een harde les die een aantal zwakke punten in mijn spel heeft blootgelegd. Werk aan de winkel!

Timo analyseerde deze analyse als volgt:

Een boeiende partij, inclusief het dramatische slot! Met interessante varianten, bijvoorbeeld het dameoffer op de 9e zet. Je hebt in één klap kennis kunnen maken met liefst vijf idiosyncrasieën van het spel van XXXXXXXXXX:

- Een voorkeur voor een vroege pionnenstorm op de damevleugel. Zie ook [blauw]-[blauw], ronde 8.
- Geen bezwaar om pionnen op dezelfde kleur te zetten, als dat ruimtewinst oplevert en de velden van de andere kleur door stukken worden gedekt (9...a4! in jullie partij).
- Gebruik maken van tussenzetten om een idee van de tegenstander te weerleggen (12...b4!).
- Ontsnappingskunstenaar in slechte stellingen, vooral rond de overgang middenspel-eindspel en in het eindspel zelf.
- Een zeer sterke eindspeltechniek, waarmee regelmatig verloren stellingen zelfs nog gewonnen worden.

Na 6.Dxb3 keek ik bij je bord en dacht dat je een voorbereide variant zat te spelen, maar dat was dus niet het geval. Ik ben verbaasd dat je geen 5.a4 deed. In 'alle' boekjes van Euwe is dat het standaardantwoord op b5, waarbij hij duidelijk voordeel belooft. Of is het niet zo eenvoudig en is 4...b5 hier speelbaar?

De partij van Anand doet het in ieder geval niet vermoeden.

Je commentaar suggereert dat je achteraf 9.a4 had willen spelen. Ik zou denk ik ook 9.a3 overwegen.

Dan heb ik een tijd niks op- of aan te merken, maar er klopt volgens mij iets niet waar je de combinatie beginnend met 20...Dd7 21.Pf5 Pe6 22.Txc6 geeft. Aan het eind staat wit twee stukken voor, waarvan zwart er maar een terugwint. Dus kan volgens mij 21...Pe6 niet, en dan lijkt me dat wit heel goed staat.

Tja, de gemiste kansen op zet 22, 28 en 35 kunnen duur zijn tegen [blauw], zoals bleek, maar ze zijn zeer invoelbaar. Wel ben ik oprecht verbaasd dat een zo ervaren speler als jij dit eindspel op deze manier kan verliezen. Ik zou denken dat ik de grapjes met een koning die een toren moet blijven dekken, en dan zo'n destructief schaakje op de onderste rij, vaker gezien heb. En als ik ze gezien heb, dan jij toch helemaal? Maar misschien speel je te vaak grootmeesterpartijen na in plaats van de partijen van knoeiers, waarin zulke stellingen voorkomen...

Waarna het laatste woord aan ■■■ is:

Bedankt voor je opmerkingen bij de partij en analyses, Timo! Voor mij belangrijkste vraag is of deze partij voor mij kenmerkend is. Dat denk ik niet, daar laat ik in één partij teveel kansen voor onbenut. Direct al a4 nalaten; daarna slechte taxatie van d5 (...b4 gemist); vervolgens een wel heel eenvoudige stukwinst overzien; slaan op g7 deed ik à tempo; ik had moeten kijken of er ook andere zetten voorhanden waren; de afwikkeling naar het eindspel gebeurde toen ■■■ wel heel erg luid tekeer ging; dat heb ik maar zo

gelaten; nee, dit was niet mijn beste partij; ik ga ervan uit dat de juiste vorm snel weer terugkeert; in elk geval weer tegen PK4 en daarna in Wijk aan Zee!

Ratingprijzen

De interne is bijna halverwege. We kijken tot slot naar de nieuw ingevoerde ratingprijzen, voor de beste spelers met starratings tot 1800, 1600 en 1400. Hier zijn de eerste plaatsen op dit moment voor respectievelijk Victor van Berghenegouwen, Peter Das en **Hendrik Aldenberg**.

Fred's fratsen

John Temming

Het verzamelen, samenstellen en redigeren van al het materiaal voor de Balans is vaak niet eenvoudig. Een ieder levert het op allerlei manieren aan v.w.b. fonts, opmaak, diagrammen etc. Tevens doet Word niet altijd wat ik wil (en omgekeerd) en het kost nogal wat tijd en werk om dit in het formaat te gieten wat de club gewend is. Chapeau voor Pieter, die dit tig jaar gedaan heeft. (en het mij ook geleerd heeft)

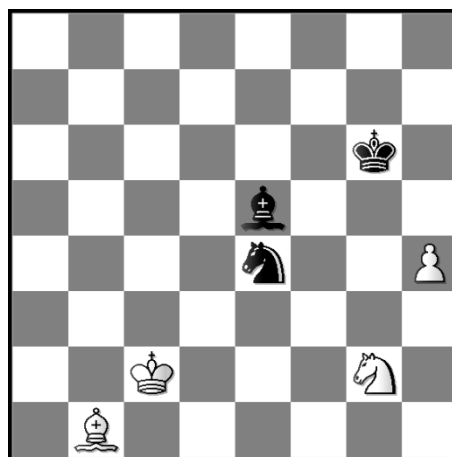
Maar tot nu toe maakt Fred het echt wel het meest bont als het gaat om summiere informatie. In de mail verschijnt :

“Hoi John, lekker puzzelen met de feestdagen, voor de Kerst Balans. Eindspelstudie: Stelling: Wit Kc2 Lb1 Pg2 pion h4 Zwart Kg6 Le5 Pe4 wit speelt en wint (Liburkin 1933)
Retrograat studie: bij deze puzzel moet de juiste kleur van de stukken worden gevonden
Stelling Kc8 Kd6 Dc6 Td8 Tf6 La8 Pe8 pionnen a7 b7
Voor de cryptogram liefhebbers:
Zo'n koning mag je niet houden (9)
Het lijkt fout te gaan met deze dame (4)
succesvol paard(5)
Agressieve loper (11)

Laat het schaakspel zien (10)
Haar paard (4)
Klets natte dame (5)
Simultaan schaken (9)
Een paar verbind je bij het schaken (10) Slechte rokade (6) Antiek schaakstuk (6)

groet Fred

Tja, eerst de mail nog onderzocht op een bijlage voor in ieder geval antwoorden of diagrammen of zo, maar niets van dit alles. Toch kon ik een glimlach niet onderdrukken, de bedoeling is goed en Fred levert in ieder geval wat in. Maar we moeten toch eens praten over de stijl, Fred!
☺

De studie is in ieder geval fantastisch, puzzel en geniet. Wit speelt en wint

Oplossing op laatste pagina.

Drie levende ereleden telt de club: Nico van Harten, Wiebe de Vries en Jan Polders. Stuk voor stuk al langer dan 60 jaar lid van UCS/UCS De Rode Loper. Nico kennen we natuurlijk allemaal, maar hoe vergaat het Wiebe en Jan? En de jongere leden zullen zich afvagen: wie zijn Wiebe en Jan?

Kees Volkers

Met ere lid : Jan Polders

Jan Polders in Wijk bij Duurstede 2011

Als we in Wijk bij Duurstede de speelzaal inlopen voor het Kromme Rijntoernooi, heeft Jan ons al snel in de gaten: UCS-ers! Want aan de term Rode Loper heeft hij nooit zo kunnen wennen. Hij begroet ons enthousiast. Hij ziet er patent uit met zijn 78 jaren. En hij kan nog steeds schaken. In de groep die onze Arjan wint met 5,5 punt, wordt hij met 4,5 keurig derde, ruim voor onze Henk, die op 2 blijft steken. Jan wint een tientje, maar heeft vooral een leuke schaakdag gehad.

Jan Aloysius Marie Polders werd in 1933 geboren in Wittevrouwen, als zoon van een katholieke vader en een protestante moeder. Hij speelde daar onder meer met buurtvriendje Bert Kieboom, het schaakbord ging toen al vaak mee.

Zijn vader heeft hij nooit gekend, die viel een half jaar voor de geboorte van Jan van een dak. Het leven was niet gemakkelijk voor een moeder alleen met drie kinderen, maar het gebroken gezin overleefde de oorlogsjaren. Jan wilde graag schaken. Omdat moeder zich weer had ingeschreven bij de Protestantse kerk kwam hij in 1948 bij de Utrechtse Christelijke Schaakvereniging terecht. Het lidmaatschap werd echter onderbroken toen Jan uit pure noodzaak bij een oom in Den Haag werd ondergebracht, waar hij het lyceum bezocht.

Jan kon goed leren, maar kwam in Den Haag onder een tram terecht, waarna hij drie maanden in het Bronovo-ziekenhuis heeft gelegen. Eenmaal terug in Utrecht meldde de inmiddels achttienjarige Jan zich in 1951 weer aan bij UCS, precies 60 jaar geleden.

'Ik kwam toen gelijk met Wiebe de Vries op de club', vertelt Jan. 'Een hele goeie schaker, met een eigen,

heel secure stijl. Hij is dertien keer kampioen geweest van UCS. Ik kan me nog wel herinneren, dat het een hele schrale tijd was, die jaren vijftig. Er was niks. We konden ook geen schaakklokken krijgen.

Uiteindelijk hebben we er in Arnhem bij een winkeltje een stel op de kop getikt, van die kleine witte plastic-klokjes, ze kwamen geloof ik uit Rusland.'

Jan, die accountant was, begon zich al snel te bemoeien met de administratie van de schaakclub. 'Op gegeven moment heb ik het penningmeesterschap overgenomen van Van der Haar, die deed dat altijd een beetje op losse velletjes en zo. Dat vond ik leuk om te doen, zorgen dat de boel een beetje op orde was. Het was ook mijn vak. Ik ben zo'n twintig jaar penningmeester geweest, en ook jarenlang penningmeester geweest van Denksportcentrum de Remise, dat toen in de Kanaalstraat werd opgericht. Daarnaast ben ik ook wedstrijdleider interne geweest.'

Schaken is altijd een belangrijk deel geweest van zijn leven. Jan Polders heeft het zelfs geschopt tot clubkampioen, als opvolger van Wiebe de Vries. Dat was in 1977. Het jaar daarna zou ene Jantje Prins zijn eerste kampioenschap opeisen. 'Ja, dat was mijn glorie-tijd, toen kon ik nog schaken', lacht Jan.

'We hebben toen zelfs een jaar in de Promotieklasse gespeeld, zat ik aan het eerste bord.'

Dat was ook de tijd dat Jan simultaanseances organiseerde, die altijd veel Utrechtse schaakliefhebbers trokken. 'Ik werkte als accountant voor Hartford, een Amerikaans bedrijf dat gelieerd was aan de Zwolsche Algemeene. Die zaten in die kantoortoren aan het Oudenoord. Ik kreeg daar carte blanche. Het bedrijf stelde de zaal ter beschikking en betaalde de onkosten. Via de schaakbond, waar ik Jo Drijver goed kende, regelde ik de contacten met de simultaangevers.'

De beste Nederlandse schakers werden geregeld, en af en toe ook een grootmeester uit het buitenland, zoals de IJslander Olafson, die op toernee was voor zijn FIDE-presidentschap. 'Jan Timman was een grote topper. Die vroeg toen wel veel geld, 500 gulden meen ik. En die wilde ook nog terug naar Amsterdam gereden worden. Die heb ik toen midden in de nacht nog afgezet op het Leidseplein.'

In de jaren 1980 kwam het schaken meer op de achtergrond. 'Ik kreeg het steeds drukker met mijn werk. Ik had een reizend beroep, was veel in het buitenland. Ik heb de omschakeling

van UCS naar UCS De Rode Loper in 1984 ook niet meer als bestuurslid meegemaakt. Dat was een hele discussie toen, over die christelijke identiteit. Die was verankerd in de statuten. Ik was er ook tegen als dat zou verdwijnen. Uiteindelijk is toen gekozen om De Rode Loper er aan toe te voegen. De verjonging die toen op gang kwam, was natuurlijk wel heel goed. Als je de club nu ziet, hoeveel activiteiten er zijn. Ook het schaakniveau is sterk omhooggegaan sinds mijn tijd.'

In 1988 ging het mis met Jan. 'Ik was druk met mijn werk; zat als bestuurslid van de Remise toen ook met de overgang naar het nieuwe denksportcentrum aan de Willem Dreeslaan. En mijn zoon Erik en ik hadden net die midgetgolfbaan in Bilthoven overgenomen (*zie de advertentie in ons clubblad, KV*). Ik werd toen zwaar overspannen. Van de een op de andere dag kwam ik in het ziekenhuis terecht en heb ik alles moeten opgeven. Daar ben ik maar heel langzaam van hersteld.

Toch ben ik het schaken altijd wel een beetje blijven volgen. Het is goed om iets te blijven doen.'

In 1995 verhuisde Jan naar het lommerrijke Leersum. De contacten met De Rode Loper werden door dit alles logischerwijze steeds schaarser.

In 2001 werd Jan vanwege zijn verdiensten voor de club tot erelid verheven. Hij was toen 50 jaar onafgebroken lid (en dus 52 jaar in totaal). Inmiddels is dat dus alweer 62 jaar. Jan is nu 78 en ziet er vitaal uit. Zo voelt hij zich ook. Al is hij een beetje doof en heeft hij soms wat last van zijn suikerspiegel.

Twee jaar geleden heeft hij een hartoperatie ondergaan. 'Het was een risicovolle operatie, maar sindsdien heb ik weer veel energie'. Jan schaakt tegenwoordig weer actief. 'Een kleine club in Rhenen. Daar

speel ik zelfs in het eerste team, vorig jaar zijn we kampioen geworden. Nu spelen we in de tweede klasse van de OSBO. Utrecht is te ver weg voor me vanuit Leersum, daar rijd ik 's nachts niet meer naar toe.

Maar ik lees altijd trouw het clubblad, dat krijg ik meestal netjes opgestuurd. Nico van Harten zie ik nog wel eens in het zwembad in Driebergen. En ik vind het erg leuk om op zo'n toernooitje als in Wijk bij Duurstede UCS-ers te ontmoeten.'

Jan tegen de IJslandse grootmeester Fridrik Olafsson, ergens in de jaren '70. Jan won de partij!

Midgetgolf Bilthoven

Julianalaan 282

030-228 1154

0343-457784

www.midgetgolfbilthoven.nl

Van april tot oktober van 10 - 22 uur. In oktober de
weekenden geopend van 11 - 18 uur volgens afspraak.

Bekerthriller

1^e Bekerronde 2011

1.Pc3 Pc6 2.e4 e5 3.f4 d6 4.Pf3...

In de jaren tachtig van de negentiende eeuw had de grote Jean Taubenhaus (duiventil eigenlijk) deze stelling ook meerdere malen met wit op het bord: bijvoorbeeld tegen McLeod in New York 1889 en Harmonist in Frankfurt 1887.

We moeten niet schamper doen over deze Poolse schaker, geboren op 14 december 1850 in Warschau, want zijn beste prestatie was gedeeld 3^e en 4^e in 1886 in Londen, samen met Gunsberg. Het toernooi werd gewonnen door Burn en Blackburne. Taubenhaus won daar zowel van Blackburne als van Gunsberg.

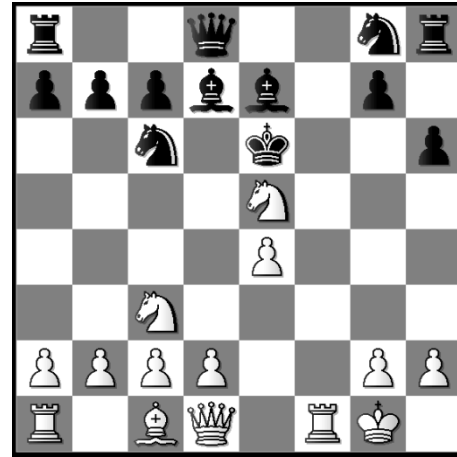
Taubenhaus woonde in Parijs waar hij schaakles gaf in het beroemde Cafe de la Regence. Hij was dagelijks te vinden in dit schaakcafe. In 1891-1892 speelde hij in Nurnberg een match tegen Siegbert Tarrasch die hij verloor.

Taubenhaus was ook de bediener van de remote-control van de “schaakmachine” *Mefisto* op de wereldtentoonstelling in Parijs in 1889. *Mefisto* had niet, zoals zijn voorgangers de *Turk* en *Ajeeb* een schaakspeler verstoppt in het apparaat, maar werd op afstand electro-magnetisch bediend. *Mefisto* was de eerste “schaakmachine” die een toernooi won, dat was in Londen 1878 (het apparaat werd toen bediend door Gunsberg).

Een aardig partijtje van *Mefisto* tegen een Amateur uit 1882: 1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Pf3 Le7 4.Lc4 Lh4+ 5.g3 fxf4 6.O-O gxh2+ 7.Kh1 d5 8.Lxd5 Pf6 9.Pc3 Pxd5 10.Pxd5 Lh3 11.Pxh4 Lxf1 12.Dg4 O-O 13.Pf5 g6 14.Pfe7+ Kh8 15.b3 Pd7 16.Lb2+ f6 17.Txf1 c6 18.Dxd7 Dxd7 19.Txf6 h5 20.Tf7# (1-0).

Maar ja, winnen wij ook niet elke week van een amateur? OK, dat is waar, maar winnen van Chigorin?

Dat deed Mefisto in 1883: 1.e4 e5
 2.Pc3 Pc6 3.f4 exf4 4.Pf3 g5 5.h4 g4
 6.Pg5 h6 7.Pxf7 Kxf7 8.d4 f3 9.gxf3
 Le7 10.Lc4+ Kg7 11.Le3 Lxh4+
 12.Kd2 d5 13.exd5 Pa5 14.Ld3 Le7
 15.fxg4 Pf6 16.Lxh6+ Txh6 17.g5
 Txh1 18.Dxh1 Dh8 19.gxf6+ Lxf6
 20.Tg1+ Kf7 21.De4 Dh6+ 22.Kd1
 Ld7 23.b4 Te8 24.Dg6+ Dxc6
 25.Lxg6+ Kf8 26.Lxe8 Lxe8 27.Tf1
 Ke7 28.d6+ cxd6 29.Pd5+ Kd8
 30.Pxf6 (1-0).

Een aardig detail in de korte geschiedschrijving van Mefisto die ik op het web vond, is dat de “machine” (toen met Gunsberg) van elke mannelijke tegenstander won, maar bij de dames eerst een gewonnen positie bereikte, om de partij daarna weg te geven en de dame in kwestie “*very gentleman like*” een hand te geven.

Zowel zwart als ik hadden geen idee van de historische betekenis van de stelling die nu op het bord stond. Zwart produceerde daarom ook onvervaard een nieuwtje:

4...Ld7N

Tegen Taubenhuis werd steeds 4...Lg4 gespeeld. Recenter (in 2002) probeerde men 4...f5.

5.Lc4 Le7 6.0–0 h6?

Hier was toch wel 6...exf4 noodzakelijk, want wit kan nu de f-lijn openen en gaan combineren op het snijpunt van de looper-diagonaal en de toren-lijn: f7.

7.fxe5 dxe5 8.Lxf7+ Kxf7 9.Pxe5+ Ke6

10.Pf7...

Lang heb ik zitten rekenen of zwart mat liep na 10.Dg4+... maar kreeg het mat niet helder voor ogen. Als het geen Bekerpartij was geweest (waar verlies direct uitschakeling betekent) had ik het “op gevoel” wel gespeeld, maar nu wilde ik niet gokken en wellicht door een misrekening al in de eerste ronde uit de Beker gegooid worden, terwijl ik vorig jaar nog finalist was.

Mijn eigen electro-magnetische “schaakmachine” (bediend door Fritz) rekende feilloos voor me uit dat mijn gevoel bij 10.Dg4+... wel goed was: 10.Dg4+ Kd6 (10...Kxe5 11.d4+ Kxd4 12.Dd1+ Kc5 13.Dd5+ Kb6 14.Db5#) 11.Pc4+ Kc5 12.Tf5+ Pe5 (12...Kxc4 13.De2+ Kb4 14.a3#) 13.d4+ Kc6 (13...Kxd4 14.Dd1+ Kxc4 15.Dd5+ Kb4 16.a3#) 14.Pxe5+ Kb6 15.Pc4+ Kc6 16.d5+ Kc5 17.Le3+ Kb4 18.e5 Lxf5 19.a3#. Tja, welke les moeten we hier nu uit trekken? Geeft mijn gevoel betere suggesties dan mijn verstand?

(*Zeker weten! red-*)

Als ik kiebitzer bij een snelschaakpartij in het Apres-Echec was geweest had ik de witspeler aangemoedigd om “de dame te laten glijden”. Maar het is zoals de Fransen zeggen: *Tout homme est sensible quand il est spectateur. Tout homme est insensible quand il agit.* Ofwel: ieder mens laat zijn gevoel spreken als hij toeschouwer is, maar is gevoelloos als hij handelt. Laten we het maar houden bij de constatering van onze eigen Cees Buddingh: *Men kan de mensen verdelen in twee grote groepen: zij die zich door hun gevoel laten bedriegen, en zij die zich door hun verstand laten misleiden.*

10...Lc5+ 11.Kh1 Dh4 12.Pb5...
Hier begon ik spoken te zien.

Volgens mij heeft dat fenomeen van “spoken zien” te maken met het onverwerkte rouwproces van het niet-spelen van 10.Dg4... Iets in de trend van “*omdat ik zo stom was om niet Dg4... te spelen, krijgt hij nu tegenkansen met ...Ld6 en ...Dh2 mat*”. Ik had hier natuurlijk “in alle

rust” 12.De2... moeten spelen, maar helaas meende ik dat ik eerst ...Ld6 moest verhinderen.

12...Pf6 13.Pxh8 Txx8 14.d4 Pg4?

Een staaltje overmoed, dat voorkomt uit de opluchting die zwart voelt omdat wit steeds maar weigert het vonnis te voltrekken. Overigens was 14...Lb6 15.Tf4 Dg5 16.d5+ Kf7 17.dxc6 Lxc6 18.Pc3... uiteindelijk ook niet voldoende voor zwart.

15.h3...

Weer een geval van een goed gevoel, maar een ontoereikend verstand: ik wilde Lf4 spelen, maar kon niet beoordelen of de stelling die zou ontstaan na 15.Lf4 Lb6 16.d5+ Ke7 17.dxc6 Lxc6 direct gewonnen was voor wit.

De gespeelde zet leek mij “safer”.

15...Pf2+ 16.Txf2

Wie a zegt, moet ook b zeggen.

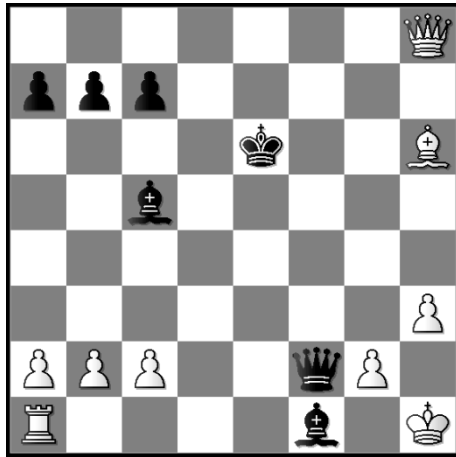
16...Dxf2 17.Dg4+

Want ik dacht *dxc5... kan altijd nog*, maar niet dus...

17...Kf6 18.e5+ Pxe5 19.dxe5+ Kxe5

Iets te gretig, beter 19...Ke7 20.Dxg7+ Df7 21.Dxf7+ Kxf7 22.Pxc7 Lc6, maar ook dat is onvoldoende.

20.Dxg7+ Ke6 21.Lxh6 Lxb5 22.Dxh8 Lf1

Ai, ai: zwart heeft nu twee mogelijkheden (...Dg1 en ...Dxg2) om mat in één te geven. Voorlopig maar wat schaakjes geven, is dus het parool.

23.Dg8+ Kd7 24.Dg4+

Het thematische 24.Td1+ (om ook de toren te laten meespelen) leidt sneller tot winst; nu zorgt zwart ervoor dat wit die kans pas weer op de 32e zet krijgt.

24...Ke8 25.Dc8+ Kf7 26.Dxc7+ Ke6 27.Dc8+ Kf6 28.Dd8+ Ke6 29.De8+

En hier blijkt het voordeel van de “tablebases” waarover de mens niet, maar het siliconenmonster wel beschikt en dan een variant van 31 zetten diep kan produceren: na 29.Dg8+... was het mat op de 60^e zet: 29.Dg8 Kf6 30.Lg5+ Kf5 31.g4+ Ke4 32.De6+ Kf3 33.Db3+ Ke4 34.Dxb7+ Ke5 35.Db8+ Ke4 36.Da8+ Ke5 37.De8+ Kd5 38.Td1+ Ld4 39.Dd7+ Ke5 40.De7+ Kd5 41.Txd4+ Dxd4 42.Dd7+ Ke5 43.Lf6+ Kxf6 44.Dxd4+ Kg6 45.Dd6+ Kh7 46.De7+ Kg8 47.De6+ Kg7 48.De5+ Kg8

49.Dg5+ Kf7 50.Df4+ Ke8 51.Dxf1 Ke7 52.g5 Ke6 53.g6 Kd6 54.Df6+ Kd5 55.Da6 Ke5 56.g7 Kf5 57.g8D Ke4 58.Df7 Kd4 59.Df5 Ke3 60.Dad3#.

Ik dacht dat een schaakje op e8 of op g8 niets uitmaakte voor het vervolg.

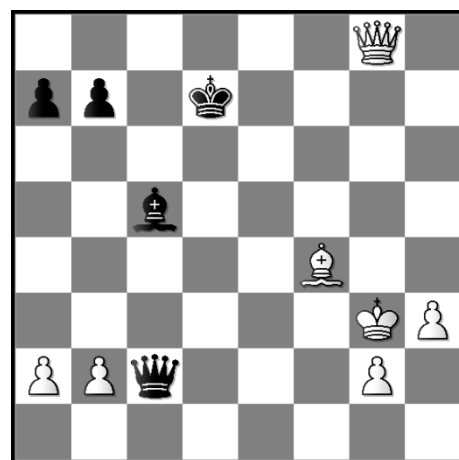
29...Kf6 30.Dh8+ Ke6 31.Dg8+ Kd7 32.Dd5+

Zie het commentaar op de 24^e zet; met 32.Td1+ had wit zijn doel bereikt. Er komt dan 32...Ld4 33.Dg4+ Ke7 34.De4+ Kf7 35.Dd5+ Ke7 36.Dxb7+ Ke8 37.De4+ Kf7 38.Df4+ Dxf4 39.Lxf4 Lxb2 40.Txf1+- volgens Fritz.

32...Kc8 33.Txf1!

“Een passend einde van een mooie partij” was het commentaar van Fritz. *Pure noodzaak* was meer mijn idee op dit moment.

33...Dxf1+ 34.Kh2 Dg1+ 35.Kg3 Df2+ 36.Kg4 De2+ 37.Df3 Dc4+ 38.Kg3 Dxc2 39.Dg4+ Kc7 40.Lf4+ Kd8 41.Dg8+ Kd7

Dit “breien” was noodzakelijk omdat de tijdnood begon op te spelen. Wit had hier nog 10 minuten en zwart nog 41 minuten om de partij uit te maken (ik had in de eerste 20 zetten een hoop rekentijd nodig gehad voor varianten die nooit op het bord gekomen zijn!).

Ik zat hier te overwegen dat dergelijke dame-eindspelen vele zetten kunnen duren doordat steeds een van de partijen een reeks schaakjes (zonder duidelijke bedoelingen) kan geven. En stel dat we met dergelijke schaakjesreeksen zo’n 30 zetten kunnen vullen, dan mag ik in mijn resterende 10 minuten maximaal maar 20 seconden per zet verbruiken en dan hebben we wellicht nog immer geen duidelijke winststelling bereikt. Met andere woorden: dat moet dus sneller!

In dergelijke situaties dat je ongeveer a tempo moet antwoorden is het handig als je een paar vuistregels hebt. Mijn vuistregels hier waren: als ik geen schaak meer kan geven, moet de dame de loper dekken (zodat die niet door een dubbelaanval verloren kan gaan) en is het dekken van g2 belangrijk om mat of eeuwig schaak combinaties te voorkomen. Ik heb eigenlijk geen idee of dit zinvolle vuistregels zijn, maar zoals Frank Marshall zei: “*A bad plan is better than none at all.*”

42.Dd5+ Kc8 43.De6+...

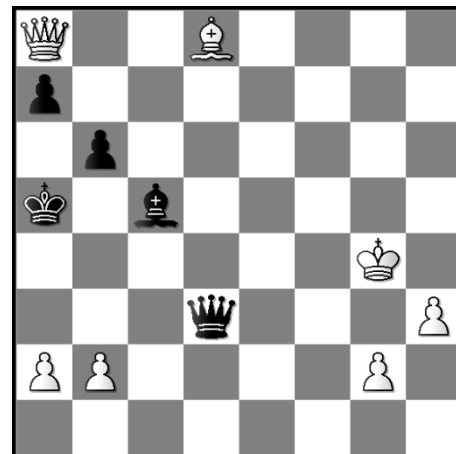
Beter is het om hier al met de h-pion (wits grote troef) te gaan lopen:

43.h4 Df2+ 44.Kg4 De2+ 45.Kf5 Dh5+ 46.Lg5 Dh7+ 47.Kf4 Dc7+ 48.Kf3 Dc6 49.Dxc6+ bxc6+-. Maar dat druiste in tegen een van de vuistregels (dame dekt loper) die ik blind volgde.

43...Kd8 44.Lg5+ Kc7 45.Df7+ Kc6 46.De8+ Kb6 47.Ld8+ Ka6 48.De6+ b6 49.Dc8+

Nu laat wit zijn voordeel definitief glippen. Met 49.Dd5!? had dat nog even geduurd, bovendien zou ik me ook met die zet vasthouden aan de vuistregels die ik bij zet 41 aangaf. Ik dacht dat de dame op a8 zwart meer problemen zou geven omdat hij dan ook a7 in de gaten moet houden. Het voordeel van Dd5 is natuurlijk dat de dame daar veel meer velden bestrijkt.

49...Ka5 50.Da8 Df2+ 51.Kg4 Dd4+ 52.Kf5 Dd3+ 53.Kg4

Hier gingen mijn laatste 5 minuten in; ik zag geen mogelijkheden meer voor wit die ik in vijf minuten kon waarmaken, dus ik bood remise aan. Zwart meende dat het initiatief dat hij nu had nog winstkansen bood en speelde door.

Fritz beoordeelt de huidige stelling als helemaal gelijk: 0.00.

In het vervolg (dat ik niet meer heb genoteerd) raakte ik mijn g- en b-pion kwijt, maar kon de tempi die

zwart daarvoor nodig had, gebruiken om mijn h-pion eerder te laten promoveren dan de a- en/of b-pion van zwart. Dat was voldoende voor de zwaarbevochten eindoverwinning en ik mag dus verder bekeren.

Beste Rode Loper,
Ga je verbouwen?
Of denkt je baas aan een nieuw kantoor?
Stuur ze naar:

Vesuvius 47, 3524 WT
Utrecht 06-48171899
info@STERNontwerp.nl
www.STERNontwerp.nl

Zodat ik kan zorgen voor het ontwerp, bouw-
kundig advies en de bouwvergunning.
Ernst van der Vecht, architect

Een slechte start

Kees Volkers

Dit seizoen begon voor mij niet goed. Ik verloor eerst van Tanja, toen van Geurt en daarna ook nog van Piet. 'Mindere schakers' misschien, maar gelukkig grote mensen. Dus dan kan je het nog best hebben. Het deed me sowieso opvallend weinig, en dat was dan ook waarschijnlijk de oorzaak: ik was helemaal niet met het schaken bezig, de hele zomer al niet en in september wilde het ook niet komen, terwijl het in augustus toch meestal wel begint te kriebelen. Andere dingen aan m'n kop.

Mijn competitie-TPR zat ongeveer 1000 elopunten onder mijn KNSB-rating en mijn interne rating zakte tot ergens halverwege de 1600. Vooral dat laatste is lastig, want dat krijg je de rest van het seizoen echt niet meer goed in ons huidige systeem. Ik zal mijn best moeten doen om het tweede te halen.

Mijn herstel kwam tegen de gevreesde René de Ruiter, die op dat moment honderden tpr-punten boven mij stond.

Mijn zwakke begin bleef niet onopgemerkt. Taco kwam al meteen naar me toe om er een verhaal over te schrijven in de Balans: over de teloorgang van Boris Sreklov en het gevecht tegen de beginnende aftakeling. Daar zouden de lezers beslist van smullen! Het is opvallend hoe die riooljournalisten je weten te vinden, als het slecht gaat. Ze hebben een feilloze neus voor andermans ellende. Ik heb geantwoord dat ik er over na zou denken, maar ik ga dat natuurlijk niet doen. Laten ze hun blad maar eens vullen met goede journalistiek: een interview met een erelid, of een karakteranalyse van schakers. Ik noem maar wat.

Inmiddels gaat het al wat beter met me. Ik hik weer tegen de top-20 aan en de prestaties in het vlaggenschip zijn naar behoren. We liggen zelfs op kampioenskoers! Zeker is wel dat ik volgend jaar geen deel meer zal uitmaken van dit elitegezelschap. Dankzij die abominabele eerste ronden. Maar ach, er zijn ergere dingen in het leven.

Grootspraak voor de val

door: ██████████

██████████: “Ik ben dr. Ik ben in staat om borg te spelen.”

Henk: “Als je borg speelt, krijg je van mij een bosje fresia's. Wat zeg ik, een Irish Coffee.”

██████████: “Verleidelijk, ik moet toch in staat zijn om 1 slechte zet tegen Pieter te spelen.”

Timo: “Grob is speelbaar. Borg is gewoon slecht. (citaat: ██████████)”

Aldus begon mijn bekerpartij tegen ██████████ op het forum van DRL. Voor de leden die niet zijn ingevoerd in het speciale dialect van ██████████ zal ik even een vertaling geven. “Een bosje fresia's” is ██████████'s running gag. Sinds hij tot de ontdekking kwam dat bier in een vaasje geschonken wordt, bestelt hij in plaats van bier stevast de meest uiteenlopende soorten bosjes bloemen aan de bar. Van mij kreeg hij tijdens de partij twee maal een toepasselijk bosje gladiolen aangeboden.

‘De borg’ slaat op de openingszet. Als wit 1.g4 opent, dan heet dat de Grob (naar de Zwitserse IM Henri Grob). Over het algemeen wordt de Grob niet gezien als een sterke beginzet, hoewel er wel veel verrassingselement vanuit gaat. Op hoog niveau wordt de opening nauwelijks gespeeld, maar hij komt wel eens voor. De ‘Borg’ is letterlijk

en figuurlijk de omgekeerde Grob, dus 1...g5. Een twijfelachtige opening, om het maar eens voorzichtig te zeggen.

Ik las deze aankondiging op het forum gelukkig nog op tijd en had zodoende de gelegenheid om me even te verdiepen in de stellingen die kunnen ontstaan na 1.e4 g5. In dit soort openingen zit meestal een aantal grapjes verborgen en het is beter om die niet pas achter het bord te ontdekken. Voor de Borg viel dat enorm mee. Het is vooral een ludieke openingszet, zo blijkt.

██████████ - ██████████

Beker, 07-12-2011

1.e4 g5 2.d4 h6 3.Lc4...

Hier kwam de eerste keuze uit mijn ‘voorbereiding’. Er zijn hier meerdere mogelijkheden, maar mijn keuze beperkte zich tot de velden van de witte looper. De looper kan naar c4 en naar d3. Een looper op c4 geeft meer aanvalsmotieven, maar ook meer aanknopingspunten voor zwart.

3...Lg7 4.Pe2 (houdt f4 in de stelling) **d6 5.Pbc3 Pc6 6.0-0**

Hier was ik weer aan het twijfelen. Ik overwoog meteen f4 te spelen, maar durfde dat niet goed. Door f4 wordt e3 zwak en bovendien opent

het eventueel de g-lijn voor zwart. Dus koos ik er voor om eerst veilig te rocheren en dan eventueel later alsnog f4 door te drukken.

6...e5 7.dxe5 Pxe5 8.Lb3 Pf6 9.Pd4 Ld7 10.Pd5

Eigenlijk een vergissing. Ik was even vergeten dat de pion op e4 hierdoor ongedekt kwam te staan. Gelukkig zit er genoeg dreiging in de stelling. Een offer op e4 zou na f4 en Dh5 nog interessante druk op kunnen leveren. Beter was het geweest om nu met f4 de aanval in te zetten. Wit heeft een behoorlijke ontwikkelingsvoorsprong en kan proberen met een snelle aanval zwart te overrompelen.

10...Pxd5 11.Lxd5 c6 12.Lb3 c5

Dit is misschien een beetje snel gespeeld door zwart. De pion op d6 wordt nu zwak en de diagonaal naar de witte koning gaat tijdelijk dicht. Beter was een damezet, eventueel gevolgd door een lange rochade.

13.Pf5 Lxf5 14.exf5 0-0

Achteraf vond zwart dat hij hier de fout was ingegaan. Een lange rochade was beter geweest.

15.f4 (Fritz vind Ld5 beter, omdat zwart dan de witte loper niet kan opsluiten met c4.) **gxf4 16.Lxf4 Df6 17.c3 c4**

Even dacht ik dat ik hier een pion kon winnen. Maar na 18.Lxe5 Dxe5 19.Lxc4 Dc5+ moet wit een loper geven. De stelling die daarna ontstaat is onduidelijk, omdat wit de zwarte loper kan opsluiten met f6 en vervolgens met Dh5 kan gaan etteren op de koningsvleugel. Ik kon dat niet overzien en besloot tot een veilige zet.

18.Lc2 b5 19.Dd5 Tab8 20.Tad1 Tfd8 21.Lg3

Het is een beetje flauw, maar ik wilde mijn toren naar f4 spelen, om dan Lh4 te dreigen. Normaliter speel ik niet op dat soort 1-ply truckjes, maar ik vond het nu wel kunnen, aangezien de toren op f4 niet slecht staat.

21...a6 22.Tf4 De7 23.Te1 Lf6 24.Tfe4 Db7 25.Dd2 Lg5 26.Df2
Hier had zwart ten koste van een pion kunnen versimpelen met **26...Db6+ 27.Td4 Pc6 28.Txd6 Dxf2+**

26...Lf6 27.Lh4 De7 28.Df4 Lxh4 29.Dxh4 Dxh4 30.Txh4 Kh7

Hier dacht zwart dat hij er eindelijk uit was. En strikt genomen is dat ook zo. De dames en lopers zijn van het bord en het lichte overwicht van wit is verdampt. Jammer genoeg maakt zwart vrij snel hierna een beslissende inschattingfout, waarna de partij weer kantelt in mijn voordeel.

31.f6+ Pg6??

Een grote blunder. Beter was
31...Pd3 32.Te7 Te8 33.Txf7+ Kg6
34.Te7 Kxf6

Na Pg6 staat het paard in de penning en is het als verdediger dus niets waard. De witte aanval komt ineens helemaal los.

**32.Te7 Tf8 33.Tg4 Kh8 34.Lxg6
fxg6 35.Txg6 Tfe8 36.Txh6+ Kg8
37.Tg7+ Kf8 38.Th8# 1-0**

En ineens is het mat. Dat ging sneller dan ik het zelf had verwacht. Het ene moment was de angel uit de stelling, toen de dames van het bord gingen en een paar zetten later waren de problemen voor zwart ineens onhoudbaar geworden.

Al met al ben ik redelijk tevreden over deze pot. Ik heb [redacted]'s grootspraak overtroefd. Ja, een slechte zet tegen mij moet kunnen. Maar als je er al mee begint, moet je wel de rest van de partij goede zetten blijven doen.

[redacted] kon er niet heel erg mee zitten en genoot aan de bar van de Irish Coffee van Henk.

Stichting Dijkzigt

Voor feesten
en partijen
tot 100 personen

Inlichtingen: 030-2321077
06-19534108

Schaakles 02: Pionnenmeerderheid op de Damevleugel

Jos Heesen

In Schaakles 01 spraken we over de theorie van Steinitz en hoe belangrijk statische en dynamische stellingkenmerken zijn. Een van die statische stellingkenmerken was het bezit van een pionnenmeerderheid op de damevleugel. In deze les gaan we op dit kenmerk wat dieper in.

Vaak ontstaat een pionnenmeerderheid op de damevleugel na een pionnenruil in het centrum (meestal een d-pion tegen een c-pion). Als dan een van de partijen op de damevleugel drie pionnen tegen twee of twee tegen een bezit, spreekt men van een pionnenmeerderheid op de damevleugel.

Voor degene die deze pionnenmeerderheid heeft, is dat een **voordelig statisch** stellingkenmerk (zie Schaakles 01). Vooral in het eindspel speelt een dergelijke pionnenmeerderheid een belangrijke, en soms zelfs beslissende, rol. Het is voor de bezitter van een pionnenmeerderheid namelijk makkelijker om een vrijpion creëren. En een vrijpion is eveneens een **voordelig statisch** stellingkenmerk

Waarom spreken we specifiek over een pionnenmeerderheid op de **damevleugel** en niet over een

pionnenmeerderheid op de **koningsvleugel**?

Als we er vanuit gaan dat er kort gerokeerd is (zoals in het merendeel van de partijen het geval is), dan zit het verschil tussen beide meerderheden in de beweeglijkheid.

De pionnen op de damevleugel zijn over het algemeen beweeglijker en sneller op te spelen dan de pionnen op de koningsvleugel. De koningsvleugelpionnen maken de rokadestelling en zorgen voor de veiligheid van de koning; het is daarom onverstandig om ze snel naar voren te spelen.

Wat ook een rol speelt is het feit dat na een korte rokade de koningen op de koningsvleugel staan. Vaak ook nog in het eindspel, dus een doorbraak op de damevleugel en de daarmee gepaard gaande creatie van een vrijpion, kan moeilijk verhinderd worden door een, van de andere kant van het bord, toegesnelde koning.

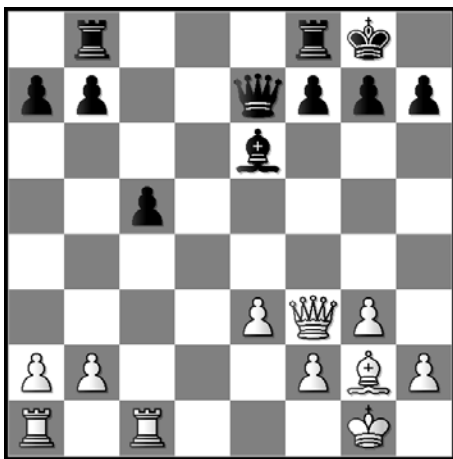
Met stukken op het bord is de taak van de bezitter van de pionnenmeerderheid wat gecompliceerder, maar de prioriteit blijft hetzelfde:

Tracht een doorbraak (en dus vrijpion) te forceren voordat de vijandige koning arriveert. Dit allemaal volgens een regel van Steinitz: "Spielen Sie da, wo Sie Vorteil besitzen."

Net als in de vorige les klinkt dat leuk in theorie, maar hoe pak je dat aan?

Hoe sterke grootmeesters dat doen laat ik hieronder met enige partijfragmenten zien.

Marshall – Capablanca 1909

Wit aan zet

De stelling is ongeveer in balans. Wit heeft een meerderheid op de koningsvleugel en zwart op de damevleugel. In de vorige les zagen we al dat je volgens Steinitz moet spelen waar je voordeel hebt. Het juiste plan voor wit zou in dit geval het opspelen van de e-pion zijn.

Het plan voor zwart is het opspelen van zijn meerderheid op de damevleugel.

1.De4?!...

Tegen de principes van Steinitz in; zoals al opgemerkt is het opspelen van de e-pion met als vervolg bijvoorbeeld 1.e4 Dc7 2.De3... beter.

1...Dc7!

Richt zich tegen de witte dreiging Lg2-h3, wat het idee achter De4 was.

2.Tc3?...

Wit had beter de open d-lijn kunnen bezetten met 2.Td1...

2...b5 3.a3 c4 4.Lf3 Tfd8

Zwart speelt geheel volgens het plan dat hem door de stellingkenmerken wordt opgelegd (opstomen met zijn meerderheid), maar houdt ook de andere stellingkenmerken in de gaten: ze hoeven hem niet te smeken om een open lijn te bezetten!

5.Td1 Txd1+ 6.Lxd1 Td8

Zwart heeft zijn meerderheid al ver vooruitgeschoven. Het bezit van de d-lijn maakt de verzilvering van zijn voordeel eenvoudiger.

7.Lf3 g6 8.Dc6 De5!

Zwart vindt het niet erg als de dames geruild worden, maar wel onder zijn voorwaarden. De afruil op c6 had wit nog enig tegenspel geboden.

9.De4 Dxe4

Of 9...Td1+!? 10.Kg2 Dxe4 11.Lxe4 wat tot de partijstelling leidt.

10.Lxe4 Td1+!

Dit verhindert de opmars van de witte koning richting damevleugel met Kg2-f1-e2. Zwart houdt de witte koning het liefste ver van de damevleugel, omdat hij daar zijn pionnen verder wil opspelen om een vrijpion te creëren en daarbij geen last wil hebben van de witte koning.

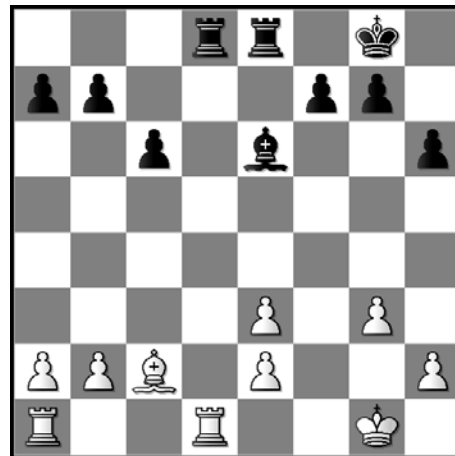
11.Kg2 a5 12.Tc2 b4 13.axb4 axb4 14.Lf3 Tb1 15.Le2 b3! 16.Td2 Tc1
Er dreigt nu Tc1-c2.

17.Ld1 c3! 18.bxc3 b2 19.Txb2 Txd1

De opmars van de pionnenmeerderheid heeft zwart deze technisch makkelijk te winnen stelling opgeleverd. Wit vertrouwde hem dat wel toe en gaf op: **0-1**

Dat de theorieën van Steinitz niet alleen opgeld deden in de vorige eeuw, toont het volgende voorbeeld aan.

Schaller - Gustafsson 2000

Zwart aan zet

Ook in dit voorbeeld heeft zwart weer de pionnenmeerderheid op de damevleugel en zijn plan is daarom het creëren van een vrijpion op die vleugel. Wit zit opgescheept met de zwakke dubbelpion e2-e3, die hem verhindert om, van zijn kant, op de koningsvleugel een vrijpion te forceren.

1...Kf8!

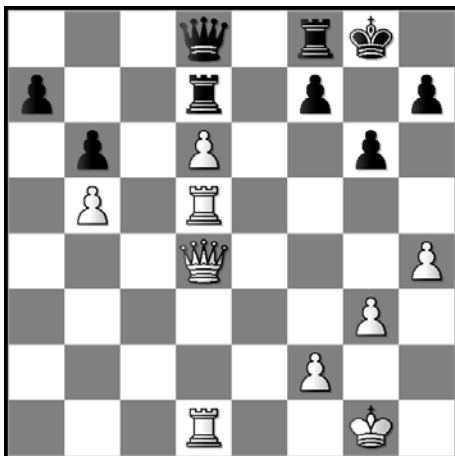
Dit brengt de koning alvast een stapje dichterbij de damevleugel, waar straks de actie gaat plaatsvinden. Bovendien is de koning ook nodig in het gevecht om de controle over de d-lijn.

2.a3 Ke7 3.Kf2 Txd1 4.Txd1 Td8 5.Ld3 c5 6.Ke1 c4 7.Lc2 Txd1+ 8.Kxd1 b6 9.Kd2 Kd6 10.Kc3 Kc5 11.Lb1 b5 12.Lc2 a5 13.Kd2 b4 14.axb4+ axb4

Zwart heeft volgens plan gespeeld en nu de ideale stelling op de dame-vleugel bereikt. Daar valt niets meer te optimaliseren. Nu gaat hij gebruik maken van de tweede zwakte van wit en zijn pijlen richten op de koningsvleugel.

Dit gecombineerd spelen om twee zwaktes bij de tegenstander is een effectief strategisch wapen. Eén zwakte valt vaak nog wel te verdedigen, maar het opvangen van aanvallen op twee zwaktes kan soms te veel van de stelling vragen.

Dit principe van “twee zwaktes” is een zeer belangrijk concept dat zijn vruchten in zowel het midden- als eindspel kan afwerpen. Dat blijkt ook in deze partij, daarom gaan we er eerst nog wat verder op in. Dat doe ik aan de hand van een voorbeeld uit het boek “*Complete Book of Chess Strategy*” van Jeremy Silman. Hij geeft daar de volgende stelling:

Materieel is de stelling in evenwicht en wit is aan zet. Wit heeft natuurlijk een beest van een vrijpion op d6 (de *eerste* zwakte voor zwart), maar voorlopig komt ie daar niet verder mee omdat zwart zijn verdediging volledig op het blokkeren van deze vrijpion heeft ingericht. De methode voor wit om verder te komen is de creatie van een *tweede* zwakte in het zwarte kamp. In deze stelling kan wit dat met één zet voor elkaar krijgen. Wie ziet het ook? (Zie eind van artikel red-)

Ondertussen gaan wij verder met de partij:

15.La4 Ld5 16.Ld7 Kd6 17.La4 Ke5 18.Ld7 Ke4 19.Lg4 g6 20.Ld7 Ke5 21.Le8 Kf5 22.Ld7+ Kg5 23.e4...

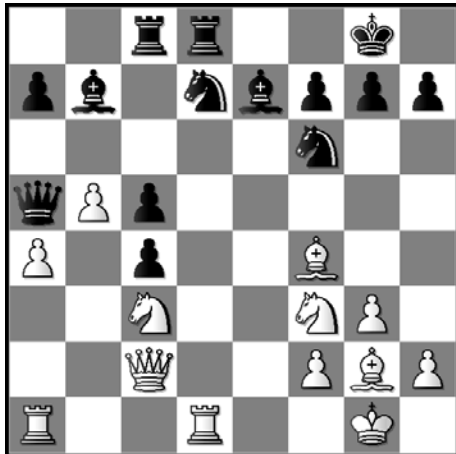
Of 23.Le8 Kg4 24.Ld7+ Le6-+; 23.Kc1 Le4 24.Lc8 (24.Le8 Kg4 25.Lxf7 Kh3 26.Lxc4 Kxh2 27.g4 Kg3 28.Le6 h5 29.gxh5 gxh5 30.Kd1 h4 31.Ke1 h3 32.Lxh3 Kxh3-+) 24...f5! 25.Le6 Kg4 26.Lxc4 Kh3 27.Lf7 g5 28.Lg6 g4!-+

23...Le6 24.Lxe6 fxe6 25.Ke3 e5 26.h3 h5 27.Kd2 h4

De witte koning kan nu niet meer op beide vleugels (weer die twee zwaktes) tegelijk verdedigen en geeft op: **0-1**

Dat "meerderheid op de damevleugel" getalsmatig een relatief begrip is toont het volgende voorbeeld.

Stein – Tal 1971

Wit aan zet

Hoewel wit er een pion *minder* heeft staat hij met zijn "meerderheid" op de damevleugel (a- en b-pion tegen a-pion, want bij het creëren van een vrijpion heeft wit geen last meer van de zwarte c-pionnen) toch beter. Dit komt ook door:

- a. de zwarte dubbelpion op c5-c4 is een makkelijk doelwit,
- b. de zwarte dame staat niet veilig.

Wit maakt direct gebruik van deze beide omstandigheden door tactische middelen in te zetten (niet zo gek natuurlijk want zowel de wit- als zwartspeler waren in hun beste tijd beiden niet vies van een beetje tactiek!):

1.Pd2! Lxg2 2.Pxc4 Db4 3.Pa2 Le4 4.Pxb4 Lxc2 5.Pxc2 Pb6 6.Txd8+

Lxd8 7.P2e3 Pxc4 8.Pxc4...

Na deze tactische verwickelingen is er een eindspel ontstaan, waarin de pionnenmeerderheid een beslissende rol gaat spelen. Alle witte stukken ondersteunen de pionnenopmars. Tegelijkertijd beperken het paard op c4 en de looper op f4 de zwarte mogelijkheden om die opmars te verhinderen.

8...Pd5 9.Td1! Pb6

Zoals al opgemerkt was het beter om van het paard op f4 af te komen door 9...Pxf4 te spelen, maar ook dan houdt wit het voordeel vast: 10.gxf4 Lc7 11.f5 Kf8 12.Kg2 Ke7 13.Td5 Lb8 14.h3 g6 15.Kf3±...

10.Pd6 Ta8 11.a5 Pa4 12.Pc4 Pc3

Zwart's laatste hoop is deze dubbelaanval op de toren en de pion b5, maar zijn zwakke onderste rij verhindert dat hij er succes mee heeft.

13.Te1 Lxa5

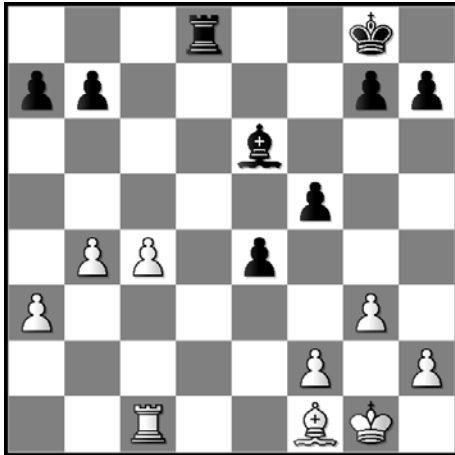
Dit staat gelijk aan capitulatie, maar zwart had al geen goede zetten meer, bijvoorbeeld: 13...Lf6 14.b6 axb6 15.axb6+-...

14.Pxa5 Pxb5 15.Te5 Pd4 16.Txc5

En zwart gaf op: **1-0**

Nog een voorbeeld om het relatieve voordeel van de pionnenmeerderheid op damevleugel aan te geven:

Yates - Alekhine 1921

Zwart aan zet

Dit voorbeeld zal aantonen dat **alleen** een meerderheid op de damevleugel niet genoeg is voor winst. Ook andere factoren spelen een rol en kunnen belangrijker zijn. In dit voorbeeld zijn dat:

- de controle over de d-lijn
- de actieve zwarte koning

belangrijker dan de witte pionnenmeerderheid op de damevleugel.

1...Kf7 2.c5 Kf6 3.Lc4 Lc8!

Na loperruil zou het toreneindspel remiseachtig geweest zijn (indachtig de uitspraak van Tartakower "*Alle Turmendspiele sind remis*"). Als je op winst wilt spelen is het beter om de lopers op het bord te houden. Op de eerste plaats kan de loper een eventuele vrijpion op de c-lijn controleren, en in een later stadium kan de loper een offensief in het centrum ondersteunen.

4.a4 g5 5.b5 f4

In het eindspel kan een meerderheid op de koningsvleugel wel gemobiliseerd worden omdat de veiligheid van de koning minder in het geding komt.

6.Kf1 Td2!

De zwarte toren vormt samen met zijn koning, loper en pionnen een sterke aanvalseenheid.

7.gxf4 gxf4 8.Ke1 Tb2 9.Le2

Of 9.Td1 Lg4 10.Td6+ Ke7 11.Td4 Lf3 12.Ld5 (12.c6 bxc6 13.bxc6 e3 14.Td7+ Ke8 15.fxe3 fxe3 16.Ld3 Ta2 17.Tb7 Td2 18.Tb8+ Ke7 19.Tb7+ Kf6-+) 12...Tb1+ 13.Kd2 e3+ 14.fxe3 Td1+ 15.Kc3 Txd4 16.Kxd4 Lxd5 17.Kxd5 fxe3-+

9...Ke5! 10.c6 bxc6 11.Txc6 Le6 12.Ld1 Tb1 13.Tc5+ Kd4 14.Tc2 e3

Langzaam maar zeker wordt voor wit goede raad erg duur.

15.fxe3+ fxe3 16.Tc6 Lg4 17.Td6+ Ke5 18.h3 Lh5

Tegen e3-e2 bestaat geen verdediging meer, daarom: **0-1**

Oplossing twee zwaktes: 1.h5! met de dreiging 2.h6 en 3.Dg7 mat. Zwart heeft nu onvoldoende middelen om zich ook tegen deze tweede zwakte te verdedigen.

**LOODGIETERS-
VERWARMINGS-
EN DAKBEDEKKERSBEDRIJF**

**Ridderschapstraat 8
3512 CP Utrecht
Tel: 030 - 231 71 71
030 - 236 88 93**

Een kerstpartij

Kees Volkers

Ik had gerekend op een Halve tegenstander, dus de hele middag de finesses van het Gesloten Siciliaans bestudeerd. Toen ik achter het bord plaats nam, bleek ik tot mijn afgrijzen te moeten spelen tegen de jongeheer van Jan Wiggelschwanz. Het was niet eens zo zeer omdat nu mijn voorbereiding naar de kloten was, maar meer nog de persoon van Wiggelschwanz zelf die mij met een diepe zucht van berusting achter het bord deed plaatsnemen.

Ik had wel eens eerder tegen hem gespeeld, toen hij - dacht ik - voor Moira speelde. Ik won die partij, waarop mijn tegenstander in een onbedaarlijke uitbarsting van zelfhaat met zijn pen en opschrijfboekje begon te smijten en zichzelf hardop voor klootzak en nietsnut uitmaakte, terwijl de meeste andere partijen nog gewoon aan de gang waren. Ik vond dat een nogal vreemd gedrag, maar hij had wel gelijk natuurlijk.

Wiggelschwanz bleek nog geen haar veranderd. Stuurs nam hij plaats achter het bord; hij had voor zichzelf een kop koffie meegenomen. Ik vroeg of hij het goed vond dat ik nog even voor mezelf koffie ging halen.

Hij antwoordde met een nors gebrom. Mij nauwelijks een blik waardig achtend gaf hij mij een slappe hand, waarop hij opende met 1.e4. Toen ik met 1.., c5 antwoordde en hij daarop met 2.Pc3 dacht ik nog, hé, toch een Gesloten Siciliaan! Of een Grand Prix! Maar daar was ik ook op voorbereid. Het werd na verwisseling van zetten echter een Draak, waarbij hij de ongebruikelijke zet Le2 had gespeeld.

Ik had nu de keus tussen twee principiële voortzettingen en koos, zo bleek enkele zetten later, de verkeerde. Ik had een tempo verloren en dit is in de Draak dodelijk. Gelukkig begreep Wiggelschwanz er niet veel van, de lafaard durfde niet door te zetten en gaf mij de kans de stelling weer gelijk te trekken. Na een uurtje ging ik een tweede kopje koffie halen en uiteraard vroeg ik mijn tegenstander of hij ook nog wat wilde drinken.

'KOFFIE!' snauwde hij, zonder mij aan te kijken. En nog voordat ik de kans kreeg te vragen hoe hij zijn koffie wilde hebben, grauwde hij 'MELK!'

Toen ik terug kwam zag ik dat hij snel een zet had gedaan terwijl ik de koffie aan het halen was. Zo'n mannetje was het dus, die Wiggelschwanzensarschlecker. Hij zei niets toen ik de koffie naast zijn bord zette. De partij zelf was een beetje geduw en getrek op het middenveld, waarbij ik langzaam de overhand kreeg. Tegen een uur of tien begon ik wel erg dorst te krijgen en besloot ik een colaatje te gaan bestellen. Automatisch vroeg ik mijn tegenstander of hij ook nog iets wilde hebben.

'JUS D'ORANGE!' beet hij me met een van mensenhaat en levensweezin vertrokken muil toe, wederom zonder me een blik waardig te gunnen.

'Alstublieft' voegde ik er nog maar aan toe.

De partij begon nu voor mij de goede kant op te gaan en aan de nijldige manier waarop Wiggelschwanz zijn stukken neerzette wist ik dat hij dat ook beseftte. Op den duur komt dan vanzelf het moment waarop het tijd wordt het winnende offer te plegen. Ik zag dat zijn koning op c1 maar één kant op kon - veld d2 - en sloeg met mijn loper in op pion c3. Na bxc3 zag ik pas dat nu ook veld b2 vrij was voor de koning zodat mijn

combinatie niet opging. Ik kon wel in de grond wegzinken, aan de overkant daarentegen leek Wiggelschwanz opeens zijn grauwe masker af te werpen en iets menselijks over zich te krijgen. Dat duurde echter niet lang. Want ik won in ieder geval nog een derde pion en daarna met een ingewikkelde manoeuvre zelfs een vierde. Toen de eerste tijdcontrole was gehaald vond ik het tijd worden voor een biertje. Ik vroeg beleefdheidshalve nog maar eens aan mijn tegenstander of hij ook wat bliefde, maar die bleef stug voor zich uitkijken zonder sjoege te geven.

Ik kwam in een eindspel terecht van Toren en Loper tegen Toren en drie pionnen. Dit gaf mij kansen, bovendien had ik meer tijd. Wiggelschwanz, zo constateerde ik met enig leedvermaak, had inmiddels een rooie kop gekregen en begon opeens heel snel te spelen. In die fase had ik het ongetwijfeld beter kunnen doen en het zou me lief zijn geweest om hem weer in woeste zelfrazernij te zien afdruppen. Helaas dreigde ik een van mijn pionnen te verliezen, waarna winnen nauwelijks nog een optie was. Gezien de stand in de overige partijen nam ik genoegen met remise, wat Wiggelschwanz opgelucht deed opveren.

Een drankje heb ik ook na de partij
niet van hem aangeboden gekregen.

Schaken kan een hoop met je doen,
ik weet het. Maar ik hoop dat
Wiggelschwanz thuis, bij vrouw en

kinderen - als hij die heeft - een stuk
gezelliger is met de kerst.

*(Dit verhaal is fictie; iedere
gelijkenis met bestaande personen
berust geheel op toeval).*

Hot-Spirit!
Snelschaaktoernooi op de
3de vrijdagavond van de maand...
Abel Tasmanstraat 88 b Utrecht (Lombok)

Zaal open:	20.00 u.
Start ronde 1:	20.30 u.
Eindigt rond:	23.30 u.
Speeltempo:	7 min pp

Entree 1 euro!

www.hotspirit.nl

drukkerij Pascal

drukt ook mat

**P A S
C A L**

drukkerij Pascal Ridderschapsstraat 33 3512 CN Utrecht
030 2314867

Wat is het fijn om teamcaptain te zijn...

Timo Können

...als het team zo goed draait.

De identiteit van het huidige Eerste is vorig seizoen gevormd, toen het het voor het eerst moest stellen zonder een aantal sterke vaste spelers, die om diverse redenen andere dingen waren gaan doen. Het team raakte toen 'geestelijk verjongd', zoals ik destijds in de voorbeschouwing bij het seizoen kon schrijven.

Het is de moeite waard nog even terug te kijken naar een aantal uitspraken uit dat stukje. Over de sceptici die beweerden dat het wel niet veel zou worden: 'Deze mensen geven blijk van onvoldoende gevoel voor keerpunten in de Geschiedenis.

Juist nu krijgt een nieuwe generatie een gouden kans om de prestaties van de oude te doen vergeten. (...) Wij willen ons nog steeds verbeteren. (...) Het vertrek van de oude garde is net de prikkel die we nodig hebben om onze potentie waar te maken.'

En zo ging het ook: we zaten het hele seizoen in de bovenste helft en eindigden op de vierde plaats. Het viel me op dat er eigenlijk geen wanklank te horen was en, vooral, dat alle spelers zo'n sterke wedstrijdmentaliteit lieten zien. Er

werd geconcentreerd gespeeld en tot het laatst voor de puntjes geknokt, wat er tijdens de partij ook fout gegaan kon zijn. Gelijk opgaande wedstrijden werden vaak in het laatste uur door ons beslist. Op die manier wisten we verschillende teams met een hoger ratinggemiddelde te verslaan.

Wat dat betreft is het huidige seizoen de voortzetting van het vorige. Er is een kleine personeelwisseling geweest: Kees nam de plaats in van Jacco en Henk Dissel die van Mike. Maar verder proef ik tijdens de wedstrijden dezelfde sfeer. We begonnen met een gelijkspel tegen promotiekandidaat Woerden, waarbij vooral opviel hoe goed de bovenste borden zich hielden tegen spelers met tweehonderd ratingpunten meer, of meer. Chris remise tegen Marcel Schroër, Jan remise tegen een 2200-man, Henk die mooi wint van Jelle Wiering.

Daarna hetzelfde resultaat tegen DBC, de wedstrijd waarover zo veel geschreven is. We hadden hem natuurlijk moeten winnen: Henk en ik lieten op een vergelijkbare manier straal gewonnen stellingen remise lopen. Maar dat lag niet aan een gebrek aan strijdlust, en daarom leek het er alleszins op dat dit een tijdelijke domper zou zijn.

Dat bleek inderdaad zo te zijn in de uitwedstrijd tegen Paul Keres 4. Chris strafte een rekenkundige vergissing van zijn oude clubmakker Ernst van der Vecht af. Majnu speelde in zijn nieuwe scherpe stijl tegen Erik Verlinde, won een kwaliteit, moest die weer teruggeven en greep in een ingewikkelde stelling zijn kans om met zwaar materieel beslissend Eriks stelling binnen te komen. Henk wist met het bekende fijnzinnige pionnenwerk Conrad Kiers te verslaan.

Pech was er voor Klaas, die met mooi spel Frank Wilschut bijna op de knieën had, maar toen een bok schoot en nog verloor. Jan leek, in een wat vervlakte stelling zonder dames, steeds een beetje druk te hebben tegen Rijk Schipper, die last had van een gebrek aan manoeuvreerruimte. Veel was het echter niet en de partij eindigde dan ook in remise. Ik won een wisselvallige partij van Ger Hageman.

De onderste twee borden streden het langst. Hans Nijland offerde een pion tegen Jan Teuben, kwam goed te staan en bedierf dat weer, waarna het er griezelig ging uitzien. Maar hij vocht terug en schiep tegenkansen, die voldoende waren voor een knappe remise. Kees stond goed tegen Jan Wiggerman, gaf toen per ongeluk een stuk tegen drie pionnen. Het leek verkeerd af te kunnen lopen voor onze man, maar hij wist een eindspel van toren en drie pionnen tegen toren plus loper te bereiken,

dat alleen hemzelf eventueel winstkansen bood. Het werd uiteindelijk terecht remise. Einduitslag 5½-2½.

De resultaten tot dusver vertonen het volgende patroon. Op bord 7 en 8 zitten twee spelers die intern hun vorm nog niet gevonden hebben, Hans en Kees. In hun externe wedstrijden boeken ze echter gewoon de resultaten die bij hun niveau passen.

Hetzelfde geldt voor Jan en Klaas, die aan bord 1 en 2 de kanonnen moeten tegenhouden en daar met hun 1 uit 3 tot nu toe behoorlijk in zijn geslaagd. Tussen deze extremen in vinden we een blokje van vier spelers die allemaal één keer remise speelden en de rest wonnen: Majnu, Timo, Henk en Chris. De laatste heeft een keer moeten overslaan, maar haalde zijn 1½ uit 2 aan bord 3.

Chris is iemand die tot voor kort een KNSB-rating rond 1800 had, wat nooit helemaal paste bij zijn speelkracht in de interne. Het is interessant hier even terug te gaan naar wat ik in mijn voorbeschouwing van vorig jaar over hem schreef: 'Heeft van alle teamleden het neerdrukkend effect van de dinosaurussen het sterkst ervaren, omdat hij zich elk seizoen weer als achtste en laatste plaatste. Kan dus een sterke psychologische *boost* verwachten nu hij aan een middenbord speelt en niet meer dat glazen plafond boven zich heeft.'

Of dat nu juist gezien was of niet, Chris gedroeg zich dat seizoen alsof hij het ermee eens was. Na met 0 uit 2 te zijn begonnen werd hij met 5 uit 7 alsnog topscorer. Zijn rating schoot omhoog tot het 1900-niveau

dat bij hem past. Al met al lijkt er voorlopig geen reden voor veranderingen in onze opstelling. En dat is natuurlijk een goed teken. We zijn van plan in deze stijl door te gaan.

ELLES
&
PIERRE

H A A R M O D E

***'T GAAT OM
HOE HAAR
ZIT EN
HOE
'T STAAT***

Jan van Scorelstraat 17
3583 CJ Utrecht
Tel. 030 - 2518283

De Blunder (2)

John Temming

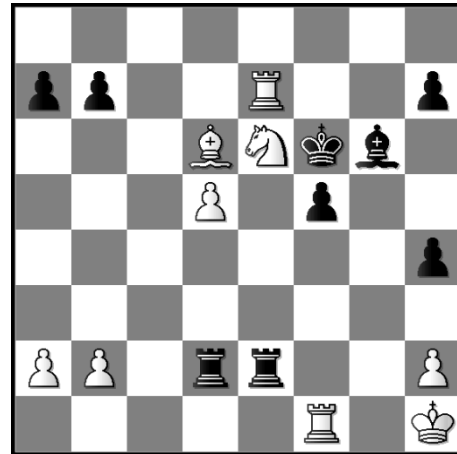
Zo rond Kerst en Oud en Nieuw hebben veel mensen de neiging tot zelfreflectie en ik ben daar geen uitzondering op. We maken goede voornemens, een nieuwe start, stoppen met roken en worden een anders mens komend jaar.

Vaak gaat dat goed tot zo ongeveer 13 januari en dan haken we, bijna zonder uitzondering, af, vaak gepaard met walging en zelfhaat.

Afgelopen tijd heb ik mijn partijen van de lopende competitie eens onder de loep genomen en daar werd ik niet vrolijk van. Veel typische “Tembrandt’s bedrijfsongevalletjes” die me nogal wat hele en halve punten hebben gekost, terwijl ik vaak gewoon goed tot gewonnen stond. Al kreeg ik ook een gelukkig punt van Majnu met een werkelijk afschuwelijke blunder uit het niets.

Gelukkig gebeurt het iedereen, zelfs op het hoogste niveau. De meest afschuwelijke blunder aller tijden vind ik nog steeds deze :

Chigorin – Steinitz 1892

Dit is niet zo maar een potje, hier wordt om de wereldtitel gespeeld bij een stand van 9-8 voor Steinitz. De titel wordt gewonnen door degene die het eerst 10 overwinningen behaald, maar bij een eventueel 9-9 worden er dan nog maar drie partijen gespeeld, alles is dus nog mogelijk. Chigorin heeft hier met 32.Txb7 Txe6 (32...Txd5? Pf4) 33.dxe6 Txd6 34.e7! grote winstkansen. In plaats daarvan speelt Chigorin hier het hartverscheurende 32.Lb4?? en gaat mat in 2.

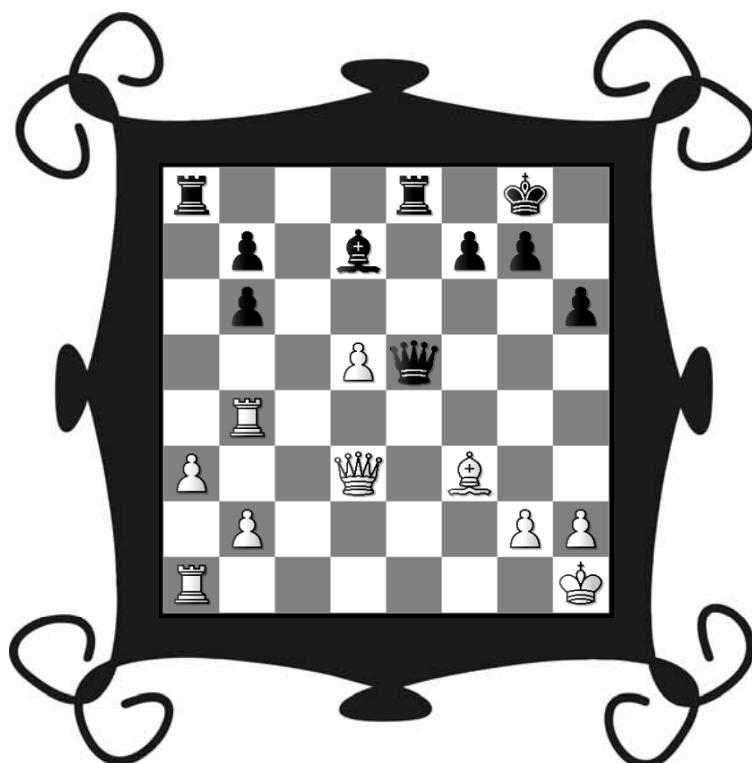
In de Kasparov’s predecessor serie schrijft hij dat dit er toch in zat omdat Steinitz met zijn nieuwe theorieën de betere speler was. Tja. Persoonlijk vond ik Chigorin beter, maar ja, “geschiedenis wordt geschreven door de overwinnaars” (Churchill)

Een stelling tot besluit

John Temming

In veel artikelen heb ik David Bronstein genoemd als een van mijn schaakidolen. Ook bij deze stelling tot besluit komt hij weer eens om de hoek kijken.

Dit is typisch zo'n zet waarvan je later denkt "dat zou ik ook gezien kunnen hebben", maar het feit is dat alleen grote spelers zo'n zet ook daadwerkelijk produceren. De zwarte dame komt sneaky van d6 naar e5 en valt heel vervelend pion b2 aan. Wit reageert daarop met Th4-b4. Zwart speelt vervolgens :

Vladas Mikenas – David Bronstein 1965

1...**Ta3!!** En hoewel de toren op drie manieren geslagen kan worden, is het helemaal uit door elke keer het mat achter de paaltjes.

Oplossing puzzel Fred : Allereerst gaat wit het zwarte paard pennen om het vervolgens te veroveren. 1.Kd1 Kf5 2.Ke2 Doordat zijn loper in de weg staat, kan zwart het paard niet ontpennen. Hij heeft echter een ressource achter de hand. 2...Lf6 3.Kf3 Lh4: Zwart lijkt zich te redden, want na 4.Ph4:+ Kg5 staat ook het witte paard aangevallen. Wit gooit het nu echter over een andere boeg. 4.Le4+ Kg5 5.Ld5! Kh5 6.Lf7+ Kg5 7.Le8! en de zwarte loper gaat verloren.